

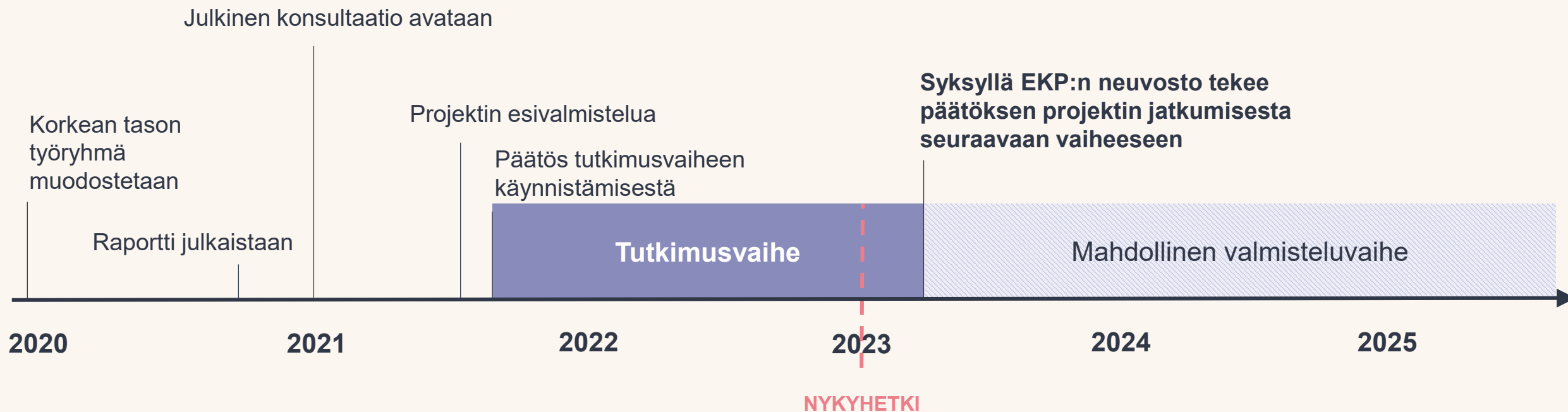

Digieuron kansallinen seurantaryhmä

31.5.2023

Maksujärjestelmät-osasto
Suomen Pankki

Eurojärjestelmän projekti

Mahdollinen liikkeeseenlasku aikaisintaan 4 vuoden päästä

Agenda

Kokouksen avaus	<i>Tuomas Välimäki</i>
Väärinkäytösten ehkäisy	<i>Alexi Grym</i>
Riitatilanteiden ratkaisu	
Kompensaatiomalli	<i>Johanna Schreck</i>
Digieuro ja taloudellinen osallisuus	
Digieuron tuominen markkinoille	
Mitä seuraavaksi?	<i>Tuomas Välimäki</i>

Väärinkäytösten ehkäisy

Väärinkäytösten ehkäisy

- Digieuron tulee olla turvallinen ja luotettava maksuväline, joten väärinkäytösten torjunnan täytyy olla korkealla tasolla.
- Projektissa on analysoitu erilaisia riskejä sekä toimialan parhaita käytäntöjä → suurin osa tunnistetuista riskeistä ovat relevantteja myös digieuroille.
- Toimialalta havainnoitiin, että pikamaksamisen skeemoissa on usein ns. *keskitetty komponentti*, väärinkäytösten torjunnan tehostamiseksi.

Erilaiset roolit riskienhallinnassa

- **Skeeman omistaja** asettaa sääntökirjassa tietyt rajat
- **Välikädet** toteuttavat toimenpiteitä kuten:
 - petosten monitorointi ja tutkinta
 - riskiarvioinnit ja vahva asiakkaan tunnistaminen (kuten myös muissa vähittäismaksuratkaisuissa)
- **Selvitysjärjestelmän** tarjoaja voi toteuttaa tietyjä toimenpiteitä:
 - odotusajan tai ennakkorekisteröintijakson tarjoaminen ennen tilin tai uuden laitteen käyttöä
 - huijaavan välittäjän poistaminen
- **Keskitetty komponentti/tukipalvelu:**
 - petosten monitorointi ja riskien pisteytys
 - harmaiden ja mustien listojen ylläpitäminen sekä tiedon jakaminen välittäjien välillä
 - ei ole tarkoitettu korvaamaan välittäjien mahdollisia heikkouksia

Keskitetty komponentti – erilaiset vaihtoehdot

Vaihtoehto 1: epäsuora osallistuminen

- Sisällytetään väärinkäytösten ehkäisy sääntökirjaan
- Välittäjät suorittavat väärinkäytösten torjunnan
- Keskitetty komponentti ei käsittele mitään loppukäyttäjän dataa

Minimivaatimus

Vaihtoehto 2: suora osallistuminen vain jälkikäteen tehtävään analyysiin

- Keskitetty komponentti suorittaa analysointia jälkikäteen
- Tarjoaa säännöllistä tietoa välittäjille yleisen näkyvyyden perusteella
- Hyödyntää pseudonymisoitua asiakasdataa ja tapahtumadataa

Mahdollinen askel kohti vaihtoehtoa kolme, vaiheistettu siirtyminen

Paras pitkän aikavälin ratkaisu

Vaihtoehto 3: suora osallistuminen väärinkäytösten torjuntaan

- Keskitetty komponentti suorittaa reaaliaikaista seurantaa ja riskipisteiden laskentaa tapahtumille ennen selvitystä
- Hyödyntää joko pseudonymisoitua dataa tai mahdollisesti tarve myös täyden näkyvyyden dataan

Digieuro ja väärinkäytösten ehkäisy

- Eurojärjestelmä haluaa, että digieuro vastaa toimialan parhaita käytäntöjä eli myös digieurossa tarvitaan todennäköisesti keskitetty komponentti.
- Koska digieuromaksut selvitetään reaaliaikaisesti täytyy myös torjuntatoimenpiteiden olla reaaliaikaisia.
 - Tämä johtaa siihen, että kontrollit saattavat olla liian löysiä
 - tai tulee suhteessa paljon vääriä ”hälytyksiä”
- Väärinkäytösten torjunnan ja korkean yksityisyydensuojan yhteensovittaminen on haasteellista.

Riitatilanteiden ratkaisu

Riitatilanteiden ratkaisu

- Riitatilanteet syntyvät maksujärjestelmissä erilaisista syistä (esim. tekniset virheet, petokset, tavaroiden tai palveluiden toimittamatta jääminen).
 - Riitatilanteiden ratkaisu tarkoittaa oikeutta pyytää tietoja ja mahdollisesti oikeutta saada taloudellista korvausta.
- Riitatilanteiden ratkaisuun liittyvät säännöt ja menettelytavat tehostavat kuluttajansuojaa ja siten edistävät luottamusta maksutapaan.

Digieuro ja riitatilanteiden ratkaisu

	Välikädet ei mukana	Välikädet mukana
Eurojärjestelmä <u>ei mukana</u> operatiivisessa toiminnassa	Vaihtoehto 1: Ei mitään toimia riitatilanteiden ratkaisun tueksi. (Ainoastaan EU:n <i>Online Dispute Resolution</i>)	Vaihtoehto 2: Määritellään riitatilanteiden ratkaisu skeeman sääntökirjassa (ei teknistä tukea järjestelmätasolla). Vastuut siirtyy välittäjille.
Eurojärjestelmä on <u>mukana</u> operatiivisessa toiminnassa	Vaihtoehto 4: Määritellään skeeman säännöt ja otetaan käyttöön riidanratkaisu skeeman tasolla ilman välittäjän osallistumista, eurojärjestelmä on suoraan vuorovaikutuksessa loppukäyttäjien kanssa.	Vaihtoehto 3: Riitatilanteiden ratkaisun säännöt määritellään skeeman sääntökirjassa. Lisäksi eurojärjestelmä tarjoaa välikäsille joitain toiminnallisuuksia ja integrointimahdollisuuksia tueksi riitatilanteiden ratkaisuun.

Digieuron kompensatiomalli

Kompensaatiomalli: taustaa

**Digieuro on
julkishyödyke**
- käteisrahan
digitaalinen
kehitysvaihe

Sen tulisi olla laajalti
saatavilla ja käytettävissä
missä tahansa euroalueella
maksujen tekemiseen ja
vastaanottamiseen.

Tämä edellyttää
tasapainoa
taloudellisten
kannustimien ja
vaatimusten välillä

1. Peruskäyttö tulee olemaan kansalaisille ilmaista

- Sama linjaus kuin käteisellä, jota kansalaiset voivat käyttää veloituksetta. Ja joka on myös julkishyödyke.
 - *Peruskäyttö* kattaisi kaikki palvelut, joita tarvitaan sujuvaan maksamiseen ja maksujen vastaanottamiseen.
- Käyttöönotto, lompakon avaaminen ja hallussapito
 - Rahan siirtäminen liikepankkitaltiltä digieurolopakkoon ja toisinpäin
 - Välineen tarjoaminen digitaalisella eurolla maksamista varten
 - Henkilöiden välisten maksujen tekeminen ja vastaanottaminen
 - Maksujen tekeminen kauppiaille, yrityksille ja viranomaisille (eli POI, mukaan lukien POS, verkkokauppa ja P2G)
 - Maksujen vastaanottaminen hallituksilta (G2P)

2: Taloudelliset kannustimet kauppiaille ja maksunvälittäjille

- Maksupalveluntarjoajat (PSP) voivat periä näistä kauppiaille tarjottavista palveluista maksuja. Kuten muiden maksutapojen kohdalla, kauppiaille kohdistuu kustannuksia.
- Kauppiaille kohdistuvat hinnat voivat määräytyä markkinoilla. Digieuron laaja käyttö mahdollistaa avoimemman kilpailuympäristön euroalueella ja lisää kauppiaiden valinnanmahdollisuuksia.
- Hinnoitteluun voidaan myös puuttua lainsäädännöllä. Lainsäätäjä voi asettaa näille hinnoille tiettyjä reunaehtoja ottaen huomioon nykyiset tasot vastaavissa vähittäismaksuissa.

3. Kannustimet digieuron jakelijoille

- Maksupalveluntarjoajilla tulisi olla taloudelliset kannustimet digieuropalveluiden tarjoamiseen kansalaisille. Samoin kuin muiden sähköisten maksuvaihtoehtojen kohdalla.
- Tällä tavoin varmistetaan tehokas jakelun digieuroille.
- Tavoitteena on, että jakelijoilla olisi taloudelliset kannustimet edistää käytettävyyttä ja loppukäyttäjäkokemusta kuten muidenkin sähköisten maksuvälineiden kanssa.

4. Eurojärjestelmä kattaa omat kustannuksensa

- Eurojärjestelmä vastaa omista kustannuksistaan, mikä heijastaa digitaalisen euron luonnetta julkishyödykkeenä.
- Käteisen jakelun kanssa on tällä hetkellä sama logiikka.
- Maksupalveluntarjoajilta ei veloiteta eurojärjestelmän kustannuksia, kuten skeeman hallinnan ja selvitystoimintojen kustannuksia.

Kompensaatiomallin perusperiaatteet

- 1 Peruskäyttö tulee olemaan kansalaisille ilmaista
- 2 Taloudelliset kannustimet kauppiaille ja maksunvälittäjille
- 3 Kannustimet digieuron jakelijoille
- 4 Eurojärjestelmä kattaa omat kustannuksensa, kuten setelirahan kohdalla

Digieuro ja taloudellinen osallisuus

Digieuro ja taloudellinen osallisuus

- Tutkimusvaiheen aikana on käyty runsaasti keskustelua digieuron roolista sähköisten maksuvälineiden saavutettavuuden parantamiseksi.
- Digieuro ei yksinään ole ratkaisu taloudellisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi.
- Taloudellisen osallisuuden ongelmaa ei voi erottaa digitaalisesta osallisuudesta, mikä on myös yksinään suuri haaste.

→ Digieuron suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon osallisuuden näkökulmat (käytettävyys, fyysinen maksukortti, mahdollisuus vaihtaa jakelijaa, toiminnallisuudet kuten käteisellä lompakon rahoittaminen)

→ Jäsenmaat ja lainsäätäjät voivat päättää tietyistä asioista kuten digieuron asemasta laillisena maksuvälineenä ja julkisen sektorin palveluista kuten neuvonnasta kansalaisille. Eurojärjestelmä voi tukea tätä lähestymistapaa, mutta ei päättää siitä.

Digieuron tuominen markkinoille

Digieuron tuominen markkinoille

- Kyseessä on päätös siitä, kuinka digieuro lanseerataan markkinalle.
- Käyttötapaukset:
 - henkilöiden väliset maksut
 - maksut verkkokaupassa
 - maksut kaupan kassalla
 - maksut julkishallinnolta ja maksut julkishallinnolle
- Tämä on tasapainoilua digieuron mahdollisen markkina-aseman, politiikkatavoitteiden ja tekniseen toteutukseen liittyvien seikkojen välillä.

Alustava lanseerausstrategia

Analyysin pohjalta ollaan päätymässä vaiheistettuun lanseeraukseen

Digieuro ja kansainvälinen käyttö

- Digieuro on ensisijassa tarkoitettu maksuvälineeksi euroalueen kansalaisille.
 - Mahdollisuuksien mukaan käyttöönoton myöhemmissä vaiheissa digieuroa voisi käyttää myös muut kuin euroalueen asukkaat.
- Monet maat tutkivat digitaalisen keskuspankkirahan mahdollisuutta ja kansainvälisillä foorumeilla puhutaan myös näiden ratkaisujen yhteensopivuudesta.
- Tämä ei ole eurojärjestelmän prioriteetti mutta tämä voisi tulevaisuudessa tarkoittaa seuraavia tapauksia:
 - Digieuroa voisi käyttää valuuttarajat ylittäviin maksuihin
 - Digieuroa voisi käyttää euroalueen ulkopuolella
 - Vierailijat/turistit voisivat käyttää digieuroa

Mitä seuraavaksi?

Mitä seuraavaksi?

- EKP:n neuvosto tekee syksyllä päätöksen siitä siirrytäänkö hankkeessa seuraavaan vaiheeseen.
- Tutkimusvaiheen tavoitteena oli tutkia ja selvittää, miltä digieuro voisi näyttää.
- Seuraava vaihe oli ns. valmisteluvaihe:
 - Skeeman sääntökirjan luominen
 - Hankintaprosessi liittyen mm. infrastruktuurin kehittämiseen
- Komissio antaa lainsäädäntöaloitteen kesän aikana.
- Kansallinen seurantaryhmä jatkaa tapaamisia myös mahdollisen valmisteluvaiheen ajan

Kiitos!

suomenpankki.fi